

SATU POJASTA JA PALVELIJASTA

Oli kerran mies, joka oli äärettömän rikas. Hän omisti suuria kalteuksia ja luonnon rikkauksia. Kuitenkaan kukaan ei ollut koskaan nähnyt hänen tekevän työtä, vaikka hän omisti noin suuren omaisuuden. Hänellä oli paljo palvelijoita. Niitä oli kaikkiin eri tehtäviin. Hän itse oli kaubean laiska. Hän vain söi, joi ja makasi. Hän oli niin perin laiska, että ei viitsinyt johtaa omia asioitaankaan, ei komentaa edes palvelijoltaan, vaan hänellä oli palvelija sitäkin tehtävää varten. Tällä rikkaalla miehellä oli tyttöjä ja poikia, joita kasvatettiin kaiken tämän rikkauten keskellä. Nuorin heistä oli hyvin itsepäinen. Hän ei halunnut totella isänsä, niin mahdava herra kuin hän olikin. Mitä isommaksi tuo poika kasvoi, sitä itsepäisemmäksi hän tuli.

Oli kuitenkin joku, jolle tuo poika oli kuullainen ja jota hän halusi totella. Se oli palvelija, joka oli hoitanut poikaa syntymästä asti. Pojan äiti oli kuollut pojan syntyessä. Niin jäi lapsi tämän vanhan palvelijan huostaan ja kasvatettavaksi.

Ihmiset ihmettelivät, miksi poika oli isälleen niin kovin tottelematon. Joku uskalsi kysyä syytä siihen. Poika vastasi kysyjälle kahnostelematta:

— Jos en tottelisi palvelijaa, joka tekee työtä minuun hyväkseni, ajaisi isä hänet pois, mutta isää ei kukaan aja pois eikä rankaise, vaikka en häntä tottelekaan.

Tämänlaista viisautta pitivät ihmiset ihmeellisenä ja sanoivat: mitä tähän tästä lopuksi tulee?

Kun poika oli tullut jo siihen ikään, ettei hän enää tarvinnut hoitajaa, puhui palvelija hänelle näin: Olet jo suuri nuorukainen, että ei tarvitse enää hoitajaa, niin luulen, että isäsi millä hetkellä tahansa saattaa käskä minut pois. Minun on toteltava häntä, niinkuin sinä olet minua totellut. Kuitenkin toivoisin vielä jonkun aikaa saavani neuvoa ja opettaa sinua, että oikean uran osaisit itsellesi valita. Mitä tästä ajattelet poikani?

Poika mietti hetken ja sanoi siten:

— Minä kiitän ja kunnioitan sinua suuresti. Olen kiittollinen sinulle kaikista niistä neuvoista, joita olet minulle antanut. Isäni niitä ei ole saanut tietää, mutta jollainkin se tulee ilmi. Se on totta, että isäni voi sinut käskä pois milloin tahansa ja sinun on häntä toteltava. Mutta se on väärä, että sinä kunnon varibus joudut yksin taivaltamaan miehen polkua. Se on väärin, että sinun täytyy vanhuudessa kulkea etsimässä työtä ja ruokaa.

Niin ei saa tapahtua. Jos ei mikään keino siitä sinua estä, olen minä seuraava sinua. En nytäkään ole pakotettu kuuntelemaan isäni tahtoa. Minä olen nuori ja voimakas, sinä vanha ja voimaton. Niinkuin sinä holdit nuoruudessa minua, on minun vuoroni nyt hoitaa sinua. Minä voin tehdä työtä sinunkin edestä, kunnon vanhus. Minä teen työtä rehellistä työtä, jonka tuloksilla voimme yhdessä elää. Jos isäni karottelee sinut, lähden kanssasi, ole siitä varma!

Työtätekevät ihmiset me kokoamme yhteen ja selitämme heille, mitä vääräyttä heitä kohtaan on harjoitettu, miten heidän työnsä tuloksista loiseläjät ovat nauttineet.

Vääräys ja riisto täytyy loppua, se ei saa enää jatkua pitemmälle...

— Poikani! Sinä olet ottanut neuvoistani vaarin. Minun työni ei ole ollut turhaa, nyt minun kyvöni jo kauniina orastaa. Sitä voi vielä kasvaa kultainen sato. Olet osannut valita oikean tien. Siitä

Nuorten Osasto

Eräs juhlapäivä

Kirj. Albert Engström.

olen kyllin kiittollinen sinulle, poikani.

Meillä ei ole enää aikaa jäädä odottamaan isäsi käskyä, vaan meidän pitää noudattaa sydämen ääntä. Velvollisuus kutsuu meitä taisteluun! Meidän on riennettävä, sillä nyt on aika toimia. Katso, miten idässä ruskoittaa. Näetkö, miten aamuauringo nousee.....

Vanhuksen puhnessa tarttui polka hänen käteensä.

Xännettöminä lähtivät he taivaltamaan aamuauringon valaisemaan tietä.

Anna K.

Kaihomieli

On tyyni ilta. Rannan lehvikossa istuu yksin kaihomieli. Ulapalle katse liittää, kesän kirkasta tähti-iltaa ihailen. Lehvikossa linnut laskeutuvat yölevolle..... puut huojuen luovat varjonsa veteen, johon pilvet antavat vaiherikkautta. Todellakin! Kaunis on luonto kukkinesi, nurmisesi, sinitalvainesi..... ja yön henkisenkin syleilemäni..... Elämän rikkautta ja voimaa sinä huout levolle laskiessasi. Tuullen tuudittamana, pilvien eteenpäin liidessä saa kaihomieli muistojensa monta kuvaa. Elämän menneistä muistoista hiippi esiin lehtiä monia. Siellä siirtyi esiin valkeita ja viattomia, punaisia, rakkautta uhkuvia, kellertäviä syysunelmia. Kaikki tulevat esiin kuin taikavoimalla.

Hän tuntee olevansa avuton kuin taivaan lintu, jolla siivet ovat viotuneet. Hänellä on halu elää..... rakastaa ja olla rakastettu. Hänellä on halu liittää..... halu lentää kauas..... kauas..... Mutta joka kerta, kun hän yrittää, putoaa hän alas, sillä siivet ovat niin heikot..... Luonto on lahjoittanut hänelle elämän ja halun elää, mutta se ei antanut kylliksi elämänoimaa..... Hän tuntee sen, hän hyvin tietää sen..... ja siksi kokee heneekin hän kaihomieli. Hän tuntee olevansa elämän vanki. Ei mitään löydä hän sitä, mitä hän etsii..... eikä sellaisena kuin etsii. Kaikkialla tuntee hän löytyvän ontoutta ja tyhjyyttä. Luoda sitä, mitä hän haluaa, ei hän voi, eikä ole milloinkaan voinut. Siksi muistojen kirjassa on niin monta tummaa kuvaa. Monta toivorikkautta, mutta surullin sortunutta kuvaa. Siksi hän haluaa unhotusta, yksinäisyyttä..... mutta joskus hän uhmaa! Niin — uhmaa! Mutta se ei auta. Ei se auta oman itsensä kanssa. Ei silloin, kuin oma minä ei suo unhotusta.

Tuska..... elämäntuska..... mikä kiehtova köynnöskasvi sinä olet! Tunkeudut jokaiseen sopuosiinun sopukkaan, sinä vilkkaasti kuin suolavesi verihaavoja.

Kylmä värisyttää kaihomielen ruumista, hänen hiuskseen tuuli heiluttaa. Silmät tuijottavat kauas..... Tuntuu kuin metsän puut ja kukat tunsisivat samaa kalvavaa surua kuin hänkin. Kaihomielillä hyväilee kädellään koivun kylmää kylkeä. Hän painautuu lähemmäksi puun runkoa. Katselee sitten kauan taivaan tähtiä..... noita avaruudessa liiteleviä maailmoita.

Vol..... miksi hän yhä tuntee tuskallista kahleiden painoa. Miksi täytyy hänen olla kiinni tässä kolkossa maailmassa. Hän tahtois lentää yli avaruuden. Lentää tuonne kauas, nähdä avaruuden ja mitata olemisen syvyydet. Mutta hän tietää, että sitä hän ei voi..... Siksi hän kantaa nimeä: Kaihomielillä.

TILAA TOVERITAR!

joukossa. Mehiläiskekojen edessä, joilla oli kuusenkaarnasta hatut, surisi mehiläisiä. Sillä herrastuomari oli innokas mehiläishoitaja. Ja nyt seisoi hän itse paltahihassillaan piipunysä suupeleessä ja katseli suosikkien suunattua ulos- ja sisään-tuloa pesänsuusta, rupatellen ja polttain tuprutellen. Hän oli hyvillä tuulella, sillä hän oli ottanut kelpo nautut naisväen juodessa aamupäiväkahvia. Ja hän oli rehti ja onnellinen mies. Tosin olivat eukko ja tytär viimeaikoina alkaneet käydä hiukan tekojumaliksi ja huokalleviksi ja hyppäsivät ympäri seuroissa, mutta vielä eivät olleet varsinaisesti laiminlyöneet velvollisuuksiaan, vaikka kyllähän nuo hullutellut veivätkä alkailla aikaa hyödyllisellä työllä. Jos pilat nyt myöskin alkaisivat juosta tuon repolaisen Andersonin hännässä, olisi hänen kat käytävä asiaan käsiksi kovin kourin ja kiellettyä jyrkästi koko juttu. Mutta ei kai tuo nyt istunut sen syvemmällä naisväessä kufu että se voitain lakseerata pois.

Herrastuomari kääntyi ympäri sillä askeleita kuului vasta baravoidulla käytävällä. Hänen muotonsa pimeni. — Siinähan olikin hän itse, tuo Andersonin perhana. Mutta nyt juhannusaatonna ei tulsiakaan mitään ikkun pillitystä ja huokailua, siitä hän vastasi.

— Val niin, sehän on Anderson. Naisväki ei ole kotona. Ne ovat menneet kylälle.

— Rauh ja armo teidän taloonne, herrastuomari, tänä suunattuna juhannuspäivänä, sanoi Anderson. Minä olin vähän niinkuin sopinut herrastuomarin emännän kanssa, että minä selittäisin hiukan sanaa tänä iltana, jos jumala tahtoo eikä herrastuomariilakaan ole mitään sitä vastaan.

— Niin, jos jumala tahtoo, niin en kai minäkään voi sitä estää, mutta tänä päivänä en minä tahdo. Tänä päivänä tahdon minä olla levoissa ja rauhassa. Viime pyhäni oli Andersonin täällä ja sen edellisenä pyhäni myöskin, niin että nyt se saa riittää joksikin aikaa. Mutta Anderson voi pitää seuran jossakin muualla, jos nyt on sellainen välttämättä saattava. Tai te voitte sen pitää alhaalla niityllä, siellä on kaunista eikä teidän tarvitse vilustuakaan tässä kuumuudessa. Mutta istukaa hetkiseksi aikaa, en minä ole se mies, joka ajaa ketään pois talosta, jos hän tulee ihmiseksi. Naisväki tulee kai pian takaisin ja silloin Anderson voi saada kupin kahvia, sillä en minä ole se mies, joka ajaa ulos ketään jouluna taikka juhannuksena. Mutta yksi asia, kun me olemme yksin täällä eikä kukaan ole kuulemassa. Ihmiset juttelevat, että Anderson kulkee ja kosiskelee meidän tyttäreltä. Sen saa Anderson jättää, sillä ei hän ole Andersonia varten. Anderson tottelee minun neuvoni eikä ajattele sille taholle. Sillä jos meidän tytär menee naimisiin, niin menee hän naimisiin miehen kanssa, joka tekee työtä, ymmärrättehän Anderson, miehen kanssa, joka ymmärtää maata, talonpojan kanssa aivan yksinkertaisesti, eikä sellaisen kanssa, joka ei ole ikinä rikkaa ristiin pannut muuta kuin vetelehtinyt ja saarnannut ja laulanut vähän sillä välillä ja elänyt muiden ihmisten armosta — sillä sitähan Anderson tekee — Anderson ei pane pahakseen, että minä sanon suoraan ajatukseni. Katsokaa, Anderson, maa, se on jotakin varmaa, johonka voi tarttua ja jota voi kaivaa ja lannottaa, mutta taivas, sen laita on yhtä kaikki vähän niin ja näin.

Anderson oli käynyt pahoin punaseksi. Hän rykäsi ja yski.

— Älkää kerätkö tavaraanne maahan, missä kol ja ruoste ralskaa, vaan katsokaa taivaaseen, seisoo sanassa. (Jatk.)

Lahkolaisaarnaaja Jedron Natanael Astarot Anderson, joka omisti Armon ja jolla oli kauniit, pyöreä poskiat, punertavat kasvat ja tuuhea kullankiharainen hiustenkaavu pysähtyi ja huohotti kuumuudesta, veti esiin nenällinän ja kulvasi hien otsaltaan, sillä kuumuus oli todellakin painostava. Puut olivat aivan hiljaa ja seisivat kuin odotellen liikkumattomassa ilmapirissä. Ei lehtikään liikahtanut. Etäällä jyrisi ukkonen. Mutta taivas oli korkea ja sees ja näytti palavan ohutta sinervää tulta ja järvi lepäsi kuin kuolnut, mutta ilman hehku näkyi syvyudessa, joka kuvasti riippukoivuja ja leppiä.

Anderson potki risinkkakenkiensä tomun tienreunan leininköihin ja taskuhelminään ja veti esiin taskupeilin, jossa hän huolellisesti tarkasteli ju malankuvaansa. Hän otti päästään mustan, leveällerisen huopahattunsa, pani sen ruoholle ja kaiveli jonkun aikaa taskujaan, kunnes hän löysi kammian. Hän kuljetteli sitä mielihyvällä läpi kiharain runsauden ja vertaili itseään ajatuksissaan Simsonin, Nasirin, joka sai voimansa hiuksistaan. Hänhän oli kuten tämäkin taistelussa filistealaisten, perkeleen lasten, pilkkaajain ja kirkon uskovalisten kanssa. Ja kun heidän satonsa kerran kypsäisi, päästäisi hän sanojensa ketut, uskon tulsiolihdut hännässään heidän viljavainiolliseen ja polttaisi ne niin aulioiksi, että ne tulisivat kuin kaskimaa, joka on valmis todellisen Armon kylvölle. Mutta hänen ajatuksensa eivät aivan ilman syytä lipaisseet myöskin Deilaa. Kuitenkaan ei sellaista, joka leikkaisi hänen hiuskensa, vaan joka selvittäisi niitä rakkaudessa ja alamaisuudessa. Sillä Anderson oli matkalla herrastuomari Ohlsonin luokse Haddarppiin ja tämän vaimo ja tytär taipuisivat aivan varmasti ennen pitkää ottamaan vastaan pyhityksen, sen jälkeen kuin Anderson oli runsaasti vuoden ajan päämäärästään tietoisesti pyrkinyt tähän Sanaa saarnaten ja Slonin lauluja kitaran säestyksellä esittäen ei niinkään hullumalla äänellä. Herrastuomari itse istui itsepäisesti kiinni synninrapakossa, mutta hän omisti puoli manttaalia, jossa ei ollut lainkaan velkaa, ja tytär oli ainoa lapsi. Kukapa saattoi tietää, kuinka Herra oli määrännyt? Suurempiakin ihmeitä kuin tuon kykeni hän tekemään.

Nyt hämmöttivät jo päärakennuksen katon tiilikivet lehtipuiden välillä korkealle mäelle ja Anderson valmistautui arvokkaassa tahdissa lähestymään taloa. Muutamia loppurivestyksiä peilissä, viimeinen kaukaisen tasoius ja hän oli valmis. Mutta sehän oli totta! Olipa hyvä, että hän muisti sen. Hän katseli ympärilleen ja sylkäsi suustaan tummanruskean nuuskamallin ojan. Oihhan hänkin vain ihminen. Viinaja sikariperkeleen hän oli ylitsevotanut, mutta nuuskaperkele oli vielä tällä hetkelläkin väkevämp kuin Anderson. Hän huokasi, nyhtäsi kourallisen ruohoa maasta ja harjasi voimakkaista, moitteettomia hampaitaan, jotka nekin merkitsivät voimaa kuten huksetkin, loistaessaan täyteläisten punaisten huulien välillä.

Harkituin askelin asteli Anderson herrastuomarin pihalle varjostavien vaahterain välitse. Pionit loistivat veripunaaisina kehänteessä lavendellin ja tuhatkaunojen seassa. Kehäkuvat paloivat salvioiden ja mintujen